

Sailbouy testes ut utenfor Vengsøya i Tromsø kommune. Foto: Jørn Mikael Hagen.

Denne skal gjøre det lettere å finne fiskestimene

Snart kommer nyvinningen ut på det kommersielle markedet. Og den har bokstavelig talt et hav av muligheter.

En selvgående seilbøye utstyrt med ekkolodd er et revolusjonerende verktøy som bokstavelig talt har et hav av bruksområder. Den kan blant annet foreta målinger av miljøet i havet, bølgehøyder og oljeutslipp. Seilbøyen er utviklet av Christian Michelsen Research og kommersielt tilgjengelig gjennom Offshore Sensing AS. Nylig ble den for aller første gang brukt til fiskeleting utenfor Tromsø.

- Vi er veldig fornøyde med utprøvingen, sier forskerne Rune Hauge og Tom Kjøde fra Christian Michelsen Research i Bergen.

Fiskeribladet Fiskaren (fbfi) får være med da seilbøyen «Sailbuoy» for første gang testes ut for å leite etter sild. Et aktivt sildefiske i Troms i vinter gjorde at det naturlige ble å teste ut nyvinningen i fjordene i disse områdene.

Det er like før sola returnerer til 69 grader nord, men været er fantastisk med bitende 15 minus på gradestokken når Sailbuoy testes ut utenfor Vengsøya.

Hauge og Kjøde løfter den to meter lange og 60 kilo tunge bøyen ut av båten og setter den rolig ned på vannoverflaten. Koordinatene har de på forhånd programmert og bøyen finner raskt ut hvor den skal være og justerer seg frem blant annet ved bruk av seilet. Hvert sekund sender den ut et «ping» for å kartlegge hva som befinner seg mellom den og havbunnen.

LES OGSÅ: Selvgående seilbøye skal spore opp fiskestimer

Seilbøyen er fjernstyrt og kursen kan endres underveis. Den går på batterier og solceller.

- Den er miljøvennlig i drift og kan gå i opptil flere måneder. Den er testet i sammenstøt med fartøy og i bølger opp til 12 meter uten problemer, forklarer Hauge.

Det den derimot ikke kan gardere seg mot er tyveri. Derfor velger de å holde seg på noen båtlengders avstand mens den testes ut.

- Det har vært tilfeller der nysgjerrige forbipasserende båter har plukket den opp og tatt den med seg. En gang fant vi den i en hage i Skottland, flirer Kjøde.

Med klarteksten «Keep clear» på seilet, håper de nå at det skal være nok til at den får ligge i fred å gjøre jobben sin.

At det i tillegg er et stort antall knølhval i fjordene gjør at de også følger ekstra med. Både for å få hvalen inn på ekkoloddet og for å se om hvalen blir nysgjerrig på seilbøyen, men de lar den være i fred.

Uttestingen er en del av det Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond (FHF) finansierte prosjektet «Fiskeletende autonome overflatefarkoster». Konseptet kan også overføres til andre typer fartøyer, og har stor interesse for fiskeriene. Blant annet ser de en stor miljøgevinst i at pelagiske fiskefartøy vil kunne kutte i sine letetekostnader dersom slike farkoster med ekkolodd går foran og leiter opp fiskestimene.

Hva prisen vil ligge på for en «ferdig pakke» for fiskeleting er avhengig av valgt instrumentering, men investeringen vil betale seg i form av sparte driftsdøgn for fiskefartøy, slår de fast. De er svært fornøyde med uttestingen og mener den vil være et nyttig verktøy for den pelagiske fiskeflåten, noe også fagsjef i fiskeriteknologi Rita Naustvik Maråk i FHF tror.

- All smart fiskeriteknologi som kan øke lønnsomheten for fiskerne er av stor verdi. Vi presenterte nylig seilbøyen under ei pelagisk samling der flere titalls pelagiske fiskere var til stede. De ble svært nysgjerrige og ba oss teste den ytterligere ut. At forsøkene i Troms-fjordene var vellykket er derfor svært gledelig å høre, sier hun til fbfi.

- *Tror du den pelagiske næringa vil investere i ei slik seilbøye når den blir tilgjengelig på markedet?*

- At rederier går sammen og investerer i en slik er nok veldig realistisk. Dette er tiltak med miljømessige gevinster og som er rimelig i drift, og som næringen hele tiden etterspør, avslutter hun.

Også reder Lars Olav Lie i Liegruppen Fiskeri blir glad når fbfi forteller at uttestingen var en suksess. Han har lenge vært en pådriver for å få testet ut sailbuoy på fisk.

- Dette er kjempespennende, sier han.

- Tenk om vi kunne sendt ti slike ut til kanten av Nordsjøen. Vi kunne spart kolossalt med tid og driftsutgifter. Nei, dette er begynnelsen på en ny begynnelse for fiskerinæringen. Så vil det sikkert være noen som flirer av den og avfeier den som verdiløs, men jeg er av den oppfatning av det ikke er noe minus med mer info som kan gagne næringen. Og man får i hvert fall ikke mindre fisk av mer info, sier han engasjert.

Lie ble presentert for Sailbuoy for to år siden. Da var den i hovedsak tiltenkt forskning på havmiljø, men Lie skjønnte at den også kunne være av interesse for fiskerinæringen.

- Hvorvidt den ender opp som et fast hjelpemiddel for fremtidens fiskere er det umulig å si sikkert i dag. Fortsatt gjenstår det mye forskning og så må vi se at den fungerer over lengre tid. Men at dette er en god start, er det liten tvil om, avslutter han.

LES MER / **TEKNOLOGI** »

NYHETER

Kan en av disse bli Norges Sjømatrådets nye overhode?

POLITIKK

Fiskebåt ønsker full frihet til å utvikle næringa

KLIMA

«Jonas» kan gi storm på Vestlandet

FISKERI

Snart vanker det bøter dersom kystfiskeappen ikke benyttes